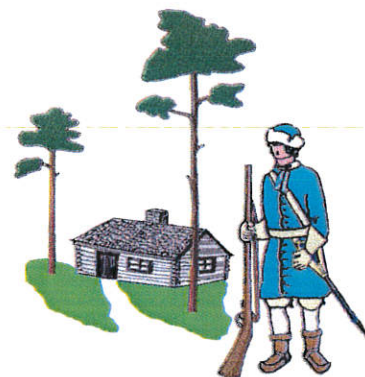

Boden-ANAN

medlemsblad för

Boden
Överluleå
ForskarFörening

Nr 2

Årgång 19

April 2010

Foto: Eila Fredriksson

Göte Sundberg visar historiska bilder från BÖFF:s bildarkiv, för intresserade medlemmar

Foto: Eila Fredriksson

Glada kaffegäster: Göte Åslund, Rolf Stenlund, Margareta Ekman och Margareta Wikström

Innehåll

- s.2 Föreningsinformation
Ordförande har ordet
- s.3 Inbetalningskort, Lop-
pisprylar önskas, Öp-
pet hus, Medlemsmö-
te, Storstädning, Åter-
ställare
- s.4 Efterlysning, Nya mik-
rokort, BÖFF-resan,
BÖFF:s CD-skiva,
Rättelse
- s.5 Om nödår, hunger
och våldsam död i
1600-talets Råneå
- s.7 Från ett sanatorium
- s.8 Rapport från årsmötet
och Gränsträffen i
Härnösand
- s.9 Bok om Alträsk by
- s.10 Fotografier till salu
- s.11 Eyvind Johnson
Leif Larsson
- s.13 Antavla för Eyvind
Johnson
Eva Sandberg
- s.14 Nya medlemmar,
Adressändringar,
Korsordsvinnare och
korsordslösningar
- s.15 Tack, Grattis

Styrelse och övriga funktionärer för Boden Överluleå ForskarFörening

*medlem i Sveriges Släktforskarförbund

Föreningens adress: Boden Överluleå ForskarFörening Idrottsgatan 2 D, 961 64 BODEN

Plusgiro: 1 57 58 – 6

Tel till forskarrummet i Råbäcksgården: 0921 - 504 13, e-post: boff.boden@spray.se

Ordförande	Björn Fredriksson	Nipvägen 18	961 44	Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: bjorn.fredriksson@egonet.se			
Sekreterare	Eivor Lind	Björknäsvägen 1 A	961 64	Boden	tel 0921 - 550 28
Kassör	Anne-Britt Brunström	Salladsvägen 11	961 47	Boden	tel 0921 - 723 28
Ledamot	Lars Berg	Kusön 228	961 98	Boden	tel 0921 - 501 39
Ledamot	Rolf Stenlund	Drottninggatan 34 B	961 76	Boden	tel 0921 - 526 75
Styrelsesuppleanter	Berthill Munkestam	Rubinvägen 16	961 46	Boden	tel 0921 - 654 45
	Barbro Forsberg	Antilopvägen 11	961 68	Boden	tel 0921 - 196 15
Valberedning	Anna-Maria Persson	Karetvägen 24	961 42	Boden	tel 0921 - 533 33
	Ingmar Åkerstrand	S Bredåker 57	961 95	Boden	tel 0921 - 47 01 65
	Kåre Andersson	Alträsk 62	961 95	Boden	tel 0921 - 48 11 17
Revisorer	Carl-Lennart Persson	Karetvägen 24	961 42	Boden	tel 0921 - 533 33
	Anna Wedén	Strandplan 21	961 34	Boden	tel 070 - 341 30 31
Revisorsuppleanter	Catharina Källström	Drottninggatan 16 B	961 35	Boden	tel 0921 - 102 63
	Rickard Pahlsson	Santasaari 23	953 95	Nikkala	tel 0922 - 230 13
Redaktör för medlemsbladet:					
	Eila Fredriksson	Nipvägen 18	961 44	Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: eila.fredriksson@egonet.se			
Bildansvarig	Göte Sundberg	Pilotvägen 7	961 39	Boden	tel 0921 - 161 42

MEDLEMSAVGIFT, KODKORT och NYCKEL

Medlemsavgiften för år 2010 är 150 kronor.

Kodkort till ytterdörren och nyckel till kammaren finns att köpa i Råbäcksgården. Kodkort kostar 50 kronor och nyckel 100 kronor. För att köpa dessa fordras att du är medlem i föreningen. Kortet ger tillträde till lokalerna från kl. 07.00 till kl. 21.00 alla dagar i veckan. Nyckeln ger tillträde till kammaren, där vi förvarar våra samlingar.

Ta kontakt med någon i styrelsen om du är intresserad.

ADRESSÄNDRING

Om du ändrat adress, var vänlig meddela föreningen din nya. **Vi får inte adressändringar från något register.**

PLANERAD UTGIVNING

Boden-ANAN planeras komma ut:

vecka 35 - manusstopp 15 augusti 2010

vecka 44 - manusstopp 17 oktober 2010

Ordförande har ordet

I år har vi haft en gammeldags vinter, som tyvärr fortfarande kylet ner oss här i norr, men förhoppningsvis så har vi sol och värme framför oss. Glädjande många har forskat och besökt Råbäcksgården denna vinter och jag hoppas att trenden fortsätter.

Jag har som representant för BÖFF, tillhört en grupp som sökt möjligheter att rädda den så kallade Radiobunkern i Bodens fästning. Varför rädda en betongklump ute på en blötmyr? Jo, denna är en nationalklenod! Härifrån sändes nämligen det första talade ordet i radio. Som sig bör, så var det kungsord! Konung Gustaf V var den 3 juli 1921 i Luleå på Gultzaudden, när Luleå firade sitt 300-årsjubileum som stad. Denna begivenhet sändes via Boden Radio över hela landet, till alla som kunde lyssna med hjälp av kristallmottagare. "Boden Radio - först i etern", så blev namnet på den nu bildade föreningen, vars ändamål är att verka för att radiobunkern och mastområdet återställs till så ursprungligt skick som möjligt.

"Från Station till Garnison", är det inofficiella namnet på arbetet med att sammanslå de häften som tidigare är gjorda på

"Nedre- och Övre stadsdelen", samt kompletteringar med bilder och text från, framför allt nedre stadsdelen och från Lundagård till den s.k. "kanonrundan". En ny intressent, med bättre ekonomiska förutsättningar har kommit till, därmed ser det ut som om ett nytryck kan komma till stånd redan i år, om vi har lite tur.

Årets medlemsresa blir en upplevelse av Pite älvdal från Storforsen till havet! På sidan 4 finns mer information om tider, pris och samlingsplats!

Vi har av Kultur- och fritidsförvaltningen blivit tillfrågade om att medverka i arrangemanget på "Kulturavsdagen" den 12 september! En kombination av ett bokprojekt och den internationella konstutställningen i "Havremagasinet" vore kanske en idé att arbeta vidare med!

Kulturavsdagen hette tidigare Kulturhusens dag, men f.o.m. år 2010 är det nytt namn.

Föreningen behöver två frivilliga cirkelledare i släktforskning! Kurser anordnas av SVAR och Sveriges släktforskarförbund!

Välkommen till medlemsmötet den 20 maj och se filmen om Boden radio!

Björnvrål

Inbetalningskort

Du som ännu inte har betalat in 2010 års medlemsavgift, får tillsammans med den här Boden-ANAN ett nytt inbetalningskort, som en påminnelse. Har du betalat, och ändå får med inbetalningskort, kan det bero på att du glömde skriva namn, eller medlemsnummer, på din inbetalning. Hör i så fall av dig med uppgifter om när du betalade, så vi får reda ut det hela. Om din medlemsavgift inte betalats innan 1 juni, så kommer du att avregistreras som medlem och ditt kodkort raderas.

Ta kontakt med kassören Anne-Britt Brunström tel 0921 - 723 28

PS! Var noga med att skriva ditt NAMN eller medlemsnummer när du betalar, för posten tar 50:- för varje eftersök, och det är ju onödigt att betala 1/3 av medlemsavgiften till dem!

Vi har fått in 7 betalande medlemmar utan namn! Bl.a. är det en inbetalning från Stockholm Globen, så du okände som gjort denna inbetalning, meddela oss vem du är!

Loppmarknadsprylar önskas

Om du har saker, som du vill skänka till BÖFF:s båda loppmarknader, så lämna in detta på Råbäcksgården! Vår anställda Carina finns där mellan kl 09.00 och 13.00 på vardagarna. Vi tar ej emot vitvaror, möbler eller kläder!

Loppmarknadens behållning och de penninggåvor vi får från Er medlemmar och övriga, gör det möjligt att inköpa och underhålla allt som behövs för bra forskarmöjligheter i Råbäcksgården. Tack på förhand!

OBS! Lämna helst efter städningen den 8 juni!

Öppet hus med "loppis" 1

24 - 25 juli Hembygdsgardar

Öppet hus med "loppis" 2

27 - 29 augusti Skördefest & Miljödagar

I samband med dessa evenemang hålls forskarlokalen i Råbäcksgården öppen, då vi visar hur släktforskning kan gå till för de som är intresserade. Försäljning av böcker, CD-skivor, antavlor och annat material sker också.

Vid dessa tillfällen behövs några glada människor som kan bistå med sin närvaro. Vi behöver försäljare både inne och ute, och dessutom släktforskarinformatörer. Vill du veta mera, kontakta då Eila eller Björn Fredriksson.

Medlemsmöte

i Almska skolan

torsdag 20 maj kl 18.30

Vi visar TV-filmen "Boden radio"

från 23 april 1974

av Anders Björhammar

På dagordningen:

Förbundsmotioner

Sommarens aktiviteter

Medlemsresan m.m.

Besökslotteri

Fika

Välkommen!

Storstädning

Tisdagen den 8 juni har vi sedvanligorstädning av Råbäcksgården! I år får vi professionell fönsterputsning dagen innan, så det blir ett jobb mindre.

Vi börjar kl 09.00 med att fika och sedan blir det dammtorkning av böcker och hyllor samt skurning av golv m.m. Vi behöver även hjälp med att rengöra läsapparaterna! **Nya fräscha krafter behövs!**

Anmäl Er till Carina tel 0921-504 13 eller Björn 0921-653 15, så vi vet hur många händer som kan hjälpa till!

Återställare

Om intresse föreligger drar vi igång en ny omgång återställare, när vi har 6 - 8 anmälningar.

Återställaren är till för Dig som kommit av Dig med forskningen. Har Du kört fast? Tycker Du att Du glömt bort hur man går tillväga? Har Du kommit till nya frågeställningar? osv. osv. Då är troligen det här något för Dig. Återställaren är tre gånger tre lektionstimmar, onsdagkvällar 18.30 - 21.00.

Du anmäler Dig till Björn tel 0921 - 653 15

Efterlysning

Min far, Birger Valfrid, hade syskonen Bror Jonas f 1926 15/12 och Bertil Valdemar f 1929 21/7, alla födda i Ljuså Överluleå fs.

Föräldrarna var: Stationskarl Ture Valfrid Vennberg f 1897 14/7 och Jenny Vilhelmina Pakisjärvi f 1898 3/12. De gifte sig 1924 9/8.

Jenny Vilhelmina dog på Tuberculossjukhemmet i Boden av tuberculosis pulmonum. Hon är begravd 1929 22/12 i Hietaniemi fs.

Jag hör av mig på uppdrag av min far, Birger Valfrid. Han föddes i Ljuså 1928 18/8. Hans mor, **Jenny Vilhelmina Pakisjärvi** f 1893 3/12, dog när han var 1½ år gammal. Hans far arbetade på SJ. Han var stationerad i Ljuså 1926 till 30. Nu på gamla dagar går han och tänker på sin mor, som han inte kommer ihåg. Han undrar om någon av Boden-ANAN:s läsare, eller någon i Er närhet, möjligen skulle ha ett foto på hans föräldrar. Hans far hette **Thure Valfrid Wennberg** och hans mor **Jenni Vilhelmina Pakisjärvi-Wennberg**. De kom från Hietaniemi respektive Turtula på finska sidan. Jag vet att det är ett riktigt långskott, men sedan hans fru dog går han och funderar på sin mor så gott som varje dag. Han, och jag med för den delen, skulle bli glad för ett svar. Gärna då ett positivt.

Lennart Wennberg

lennart.wennberg@bredband.net

Nya mikrokort

Norrbottens län	födda	1939
- " -	vigda	1939
- " -	döda	1939
Edefors	födda (C-kort)	1924 - 1939
Jokkmokk	förs.böcker	1923 - 1931
Karesuando	flyttlängder	1895 - 1939
Nederkalix	födda (C-kort)	1900 - 1939
- " -	vigda (E-kort)	1895 - 1927
- " -	döda (F-kort)	1895 - 1931
Södra Bergnäs kbfd	förs.böcker	1919 - 1927
Töre	flyttlängder	1916 - 1939
Visträsk kbfd	förs.böcker	1915 - 1939
Älvsbyn	födda (C-kort)	1861 - 1926
- " -	vigda (E-kort)	1861 - 1937
- " -	döda (F-kort)	1861 - 1918
Överkalix	förs.böcker	1929 - 1939
- " -	födda (C-kort)	1863 - 1937
- " -	vigda (E-kort)	1861 - 1928
- " -	döda (F-kort)	1861 - 1930
Överluleå	flyttlängder	1923 - 1938
Överluleå	födda (C-kort)	1924 - 1938
DVD-skiva	Smedskivan 6	

BÖFF-resan 2010

Nu är det dags att boka in lördagen den 14 augusti för BÖFF:s årliga resa. Planläggningen är i full gång, men alla detaljer är inte färdiga ännu. Så mycket kan vi i alla fall säga, att resan kommer att ta vid där vi slutade förra året, Storforsen. Efter förmiddagskaffe och besök i kapellet åker vi ner mot kusten. Efter besök på en eller flera intressanta platser (detaljer inte klara ännu) och lunch i närheten av Älvsbyn fortsätter vi mot Piteå efter besök i Svensbyn och Öjebyn. Vi hoppas kunna göra ett besök på Spark-muséet innan middagen som planeras intas i Doktorsvillan på Furunäset. Om tiden räcker till så passerar vi Rosfors på vägen hem mot Boden.

För att resan skall genomföras krävs minst 30 anmälda. Kostnad för medlem och partner blir i år 250:-/person och då ingår fika och måltider. Bekanta får medfölja i mån av plats för 350:-/person.

Meddela om specialkost önskas!

Avfärd från Norrigårdens parkering kl 08.00. Beräknad hemkomst kl. 21.00

Anmälan snarast, dock senast 25 juli till Torbjörn Henriksson tel 0921-525 82 eller Björn och Eila Fredriksson tel 0921-653 15.

Anmälan kan även göras på dessa mail:

tobbe.henriksson@bredband.net

eller bjorn.fredriksson@egonet.se

OBS! Bindande anmälan senast 25 juli.

Utgåva 2 av BÖFF:s CD-skiva

Efter mer än 2 års arbete med att excerpera namnen på döda för tiden 1901 - 1946, så har vi sammanslagit det nya materialet med det arbete som vi tidigare gjort. Det betyder att vi till medlemsmötet den 20 maj, kan ge ut en nyttgåva med födda och vigda som tidigare, men döda i Bodens stad, Edefors, Gunnarsbyn och Överluleå fram t.o.m. 1946.

Vi har, i samband med det tekniska arbetet med Sveriges Släktforskarförbunds programvara, passat på att göra förnyad s.k. "tvättning" av hela databasen.

Priset för denna blir 300:- för medlem och 400:- för icke medlem.

Rättelse

I Boden-ANAN nr 1/2010 Fritiof Lindströms antavla, ana nr 16, skall vara 12-man Andreas **Pehrsson-Lindström**, son till soldat nr 43 Pehr Pehrsson-Nyman och Maria Pehrsson i **Heden**.

Bild från Wikipedia: "Illustration av svälten i Norrland ur tidningen Fäderneslandet, 1867. En moder ligger döende medan sonen äter på en känga och en man täljer bark från trädet utanför."

Om nödår, hunger och våldsamt död i 1600-talets Råneå

Befolkningen dör hoptals. De levande hinner ej begrava de döda. Så hette det i en landshövdinge-rapport norrifrån 1697.

Kerstin Wahlgren återkommer i denna artikel till det gamla Råneå. Denna gång skildrar hon nödåren i slutet på 1600-talet där landshövdingens mörka bild stämmer in på många byar denna tid. Bland annat Vitå, där sju av femton gårdar lades öde genom epidemier i missväxtens och hungerns spår.

År 1697 rapporterade landshövdingen Gustaf Douglas från Västerbotten (det gamla landskapet), att "befolkningen dör hoptals, så att på vissa håll de levande ej hinna begrava de döda". 1691 - 93 var det missväxt och 1695 - 97 följde en ny serie dåliga skördar.

Denna nödtid anses vara den svåraste, som i nyare tid övergått i varje fall norra Sverige och riksdelen Finland. I Finland skall omkring 1/3 av befolkningen ha dött, en katastrof av ungefär samma storleksordning som Digerdöden under medeltiden. De flesta dog kanske inte direkt av svält; troligen härjade svåra epidemier i nödens spår.

Professor Eino Jutikkala har i "Bonden i Finland genom tiderna" framfört dessa åsikter och också påpekat, att det mest fruktansvärda med hungersnöden 1695 - 97 var att den även drabbade de provinser, främst Livland, där man i vanliga fall hämtade hjälp vid missväxt.

Undsättning kunde också endast ske sjövägen. Långa landtransporter var vid denna tid knappast möjliga,

eftersom man måste medföra foder till hästarna. Dock kunde landskapet undsättas med 8 000 tunnor spannmål under den värsta nödtiden, och allmogen på tinget uppmanades i ett kungligt plakat av år 1697 att betänka, hur "Nådig Kongl. Maj:t varit och är".

Jutikkala har skildrat bakgrunden: "Hela 1600-talet hörde i Europas meteorologiska historia till en lång period med fastlandsklimat, hälften av förra århundradet, då vintrarna var stränga och våarna sena, och då nödår ofta inträffade i Norden. 1695 års dåliga skörd följdes av ett till väderleksförhållandena onaturligt år 1696. Då förstörde frosten under natten mellan den 7 och 8 och den 22 och 23 augusti (enligt nuvarande gregorianska tideräkningen 10 dagar senare) största delen av årsväxten". Han påvisar även, att den stora dödligheten under dessa år gynnade ståndscirkulationen. Många obesuttna höjde sig till bönder, dock i de allra flesta fall på kronohemman. Ett stort antal gårdar drogs nämligen in till kronan för obetalda skatter.

Fyllo svek

En prolog avhandlas år 1695 den 15 november. Då kom länsmannen "välförståndig" Jöns Dagesson i Rånbyn inför rätten och hade följande historia att berätta: "Nu i denna höst" hade länsmannen slagit sig ihop med Anders Larsson och Lars Nilsson i Prästholm samt Anders Andersson i Jämtön för att resa till Österbotten och "i denna svåra tiden" inköpa spannmål.

De hade kommit överens med Hans Jönsson i Jämtön, att han skulle hålla båt mot ½ daler i frakt för var tunna. Länsmannen skulle hålla segel och annan utrustning.

Men när de kommit över till Uleåborg och köpt spannmål (vilket egendomligt nog gick för sig) för 13 daler tunnan, gick Hans Jönsson "hemligen och dem oveterligen" och sålde båten för 40 daler. Sedan gick han sin kos landsvägen hem. De andra blev nu alldeles strandsatta och måste också alla vandra den långa vägen hem till fots och lämna efter sig både spannmål och utrustning på stranden "med kläder och annat".

Hans Jönsson hade "i sin fyllo" inte velat lyssna på sina kamrater. Han dömdes nu till höga böter.

1699 avgjordes ett dussintal stöldmål, som gällde matvaror, små kreatur och hö. Särskilt ofta förekommer soldater bland de tilltalade. De hade det ju också sämre än bönderna.

I november 1698 anklagar fältväbeln Zacharias Fält- husen hustru Ingeborg i Rånbyn för att hon låtit "sin gässe, om 9 år gammal, plocka axen utav hans åker, havandes funnit och tagit honom med färska gärning". Hustrun Ingeborg förklarade sig "den tiden varit så illa sjuk, att hon legat för döden". Hon slapp därför straff. Men hennes son skulle avbasas med ris!

Svalt ihjäl

I mars anmälde kyrkoherden, att det kommit till hans kännedom, att Jöns Andersson i Rånbyn låtit "sitt oäkta barn på sitt 4:e år gammalt" svälta ihjäl. Jöns Andersson medgav inför rätta, att "stor orsak till barnets död varit hunger eller brist på föda", men att han inte kunnat skaffa tillräckligt med mat. Senaste månaden hade han givit sig ut på not-isen för att hjälpa en granne och få sig litet fisk. Han hade gett barnet litet mjölkblandning, lämnat det i sängen och stängt dörren. När han kom hem på kvällen, låg barnet dött.

Jöns Anderssons svärmor, hustru Kerstin i Rånbyn, framkallades nu att vittna – det var hon som anmält barnets död. Hon började klaga över denne sin måg och hans stora vårdslöshet, hur han fördärvat hemmanet och fört ett "uselt" leverne, så att hon inte kunnat behålla honom hos sig. Han hade fått bo i en stuga på hennes gård, medan hustru Kerstins dotter, Jönses hustru, bodde hemma hos sin mor.

Den närvarande allmogen tillfrågades, vad de visste om fallet, och svarade; "att de inte veta säga här om, utan han ofta varit hos dem att begära något till föda och uppehälle för sig och sitt barn, det han burit med sig på armen".

Rätten ansåg sig kunna frikänna Jöns Andersson från anklagelsen för brottsligt förfarande med hänvisning till nödtiden.

Nils Johansson i Prästholm framträdde och besvärade sig över hustru Elin, Anders Perssons hustru, "för det hon gått i hans fähus bärande en stäva med sig, att mjölka hans kor". Nilses hustru hade råkat henne "på färska gärning". Hustru Elin fälldes att böta 3 mark sivermynt, vilket straff hon måste avtjäna i sockenfängelset, eftersom hon saknade medel att böta med.

Frös ihjäl

En av socknens värsta tjuvar var Nils Örnholm, soldat i Jämtön. Han hade en morgon påträffats i ett fähus och förklarade nu inför rätten att han efter alla sina stölder inte längre kunde få husrum hos bönderna, och eftersom det varit en svår vinter, hade han varit tvungen att gå in i fähusen om nätterna för att värma sig.

Han var nu skyldig till tredje resan stöld, och allmogen på tinget "ropade och krävde hans död". Han dömdes också "från livet", d.v.s. att hängas. År 1696 innehåller socknens begravningsbok epilogen: "Soldat Nils Knutsson Örnholm från Jämtön, son till Knut Jönsson och hustru Maretha Larsdotter i Prästholm, som för åtskilligt begånget tjuveri var dömd ifrån livet och en tid suttit i landsfängelset i Piteå, dock under dröjsmålet med Hovrättens dom (en dödsdom måste alltid bekräftas av Svea Hovrätt) fick lov en tid här gå lös, fanns in i November liggande död och ihjälfrusen i en kyrkostuva, och blev omsider utan ceremonier på ett avsides rum i kyrkogården begravnen den 16 januari. Hela hans ålder ungefär 26 år.

Kvinnoöden

I Vitå hade Anders Knutssons hustru Kerstin Jönsdotter anklagats för stöld av en sida kött från en kviga. Samtidigt tilltalades hon för gudstjänstförsummelse och försvarade sig med att hon hade många små barn och var mycket sjuklig. Eftersom hennes man var soldat, måste han varje helg bege sig till kyrkan "för exercitierne". Hon hade därför ingen som kunde se till barnen under gudstjänsttiden. Hon fälldes för stölden men förskönades från straff för gudstjänstförsummelsen. År 1696 i februari månad dog såväl hennes man, soldaten och klockarsonen Anders Knutsson, barnfödd i Rånbyn, som tre av hennes barn, 10, 7 och 3 år gamla.

I samma månad år 1696 finns följande anteckning i begravningsboken: "Hustru Karin Mickelsdotter, Olof

Haaras hustru i Lassbyn (senare Degersel) månde litet före jul under sitt fattiga och utarmade tillstånd gå till Luleå socken och söka sig någon föda, men innan hon hann till Björnsbyn, voro hennes krafter utmattade och efter få dagars förlopp dog hon i välaktad Johan Orres gård. Hennes döda kropp blev hitsänd (till Råneå) och begravnen på kyrkogården. Denne Olof Haaras hustru förde med sig två döttrar Dordi och Sigrid. Dordi var 4 och Sigrid 3 år gammal”.

Våldsamt död

Under åren 1695 - 98 begravdes 210 vuxna och 85 barn i socknen, enligt begravningsboken. Under året 1696 jordfästes 120 vuxna och 52 barn, detta av en befolkning på ungefär 900 personer (år 1694). De många dödsfallen, där döden ibland kom snabbt, nästan våldsam, tyder på att i varje fall under år 1696 en smittosam sjukdom härjat i missväxtens och tiggarnas spår. Eftersom vuxna dog lika tätt som barn, var det enligt Jutikkala troligen fråga om tyfus eller någon därmed besläktad sjukdom. (Fläcktyfus eller fläckfeber sprids av klädlöss och följde ofta arméer, flyktingar och tiggarskaror).

I flera av domstolsprotokollen från detta år förekommer uppgifter om sjukdom som laga förfall. Ovan har berättats om hustru Ingeborg i Rånbyn. En soldat Sandbergs hustru omtalas i detta sammanhang ”som var att sköta Erik Johansson och hans hustru i Rånbyn”. Hon är död i september 1696.

Även i begravningsboken där vid denna tid dödsorsaken i allmänhet inte anges, omnämns dödsfall, som tycks bekräfta denna teori om en svår epidemi: ”Anders i Högsön, son till Nils Andersson och hustru Margareta Larsdotter, föll död neder, när han stod och drog handkvarnen med sin styvmöder. Han var tio år gammal”.

En piga Anna Nilsdotter gick frisk om morgonen att valla boskapen och fanns på kvällen död liggande på en äng”.

I ödegården

På en gård i Vitå dog fem personer i samma familj under år 1696, hon änkan flydde med de överlevande barnen till Överkalix. En familj i Prästholm utrotades nästan helt – åtta medlemmar dog.

Den stora befolkningsminskningen och det stora antalet ödegårdar i socknen vid 1700-talets början har man sökt förklara med de umbäranden, som det långvariga Stora nordiska kriget (1700 - 1721) förde med sig. Men under de åren begravdes i medeltal 19 personer årligen i Råneå. (Då är inte de i kriget stupade medräknade – de jordades ofta långt från hembygden. Många av socknens soldater kom också från andra håll.)

Det var endast under 1715, som ett större antal dödsfall inträffade i socknen; 61 personer jordfästes. Detta

år härjade säkerligen en epidemi. Efter nederlaget vid Storkyro 1714 hade Finland ockuperats av ryssarna. Den finska armén retirerade till Västerbotten och en mängd flyktingar strömmade över till det svenska kustlandet.

I byn Vitå blev under åren 1696 - 1700 (således före kriget) sju hemman öde av sammanlagt 15 mot två under tiden fram till 1719. Dessa gårdar togs sedan upp under 1700-talets förra hälft, efter kriget, alla som kronohemman.

Från ett sanatorium

En f. d. patient sjunger en visa för att få en liten slant till bröd.

Lidande bröder, hjältar och hjältinnor,
i dagar, veckor, månader och år
vi hoppas, tvivla, tror och övervinner,
när vi i döden segerkronan får.

Då skall vi vandra hand i hand
långt bort i fjärran, fjärran land
och där på evighetens strand
ett lyckoslott oss bygga.

Men ej ett slott av sten och grus,
nej, utav solens klara ljus,
av norrskensbrand och stjärneljus
och himlavalvets brygga.

Ty vi äro spillror uppå livets hav
och kastas hit och dit av stormens vreda vågor.
En gång vi seglade som stolta skepp.
Kanske med last ombord, kanske med tomma skrov.

I går kom bror från stan. Han hade blivit ”benad”.
”Ett lyckat fall”, visst doktorn sagt vid sista operation.
En envis fistel fanns dock i det stora ärret,
och han blir aldrig arbetskarl, men får nu sin pension.

På ryggstöd lugnt på rygg han legat undergivet
och spottat rött och blött i närmare ett år.
En sängvagn gnisslade in på en isolering.
Och aftonsolen glittrade uti hans blonda hår.

Du sover gott, på medinaltabletten.
Ditt anlet’ flammar utav feberns glöd.
I sömnens rike är du omedveten,
att dina fötter dödens tröskel når.

Från rummet ovanför jag hör en envis hosta,
en sömnlös hyvlar på sin kistas gavel.
Och vinden river i ett reglat fönster,
som återspeglar skenet från en stjärna.

Min tanke spjärnar emot sömnens makt.
Jag ser det kors, vi här i världen bära.
Vår värld, så full av rikedom och prakt,
Men fattigdom och sjukdom är oss nära.

*) Bland patienter den gängse benämningen på revbensoperation.

Årsmötet

Söndag den 7 mars 2010 hölls årsmöte på Restaurang Norrigården. Trots det vackra marsvädret infann sig 49 medlemmar. Mötet inleddes med ett varmt välkommen samt en tyst minut för att hedra under år 2009 bortgångna medlemmar. Till mötets ordf. valdes Torbjörn Henriksson.

Därefter vidtogs sedvanliga mötesförhandlingar. Verksamhetsberättelsen visade på en mycket stor aktivitet. Öppet hus på Råbäcksgården har hållits under Släktforskningsdagen, Hembygdsdagarna, Skördefesten och Julmarknaden. Det bjöds på information om verksamheten, visning och försäljning av böcker och CD-skivor. Loppisförsäljning har skett sommartillfällena, och under Julmarknaden bjöds även på glögg och pepparkakor.

Studieverksamheten bland medlemmarna har varit stor, projekt bedrivs också med skolelever, information till invandrare. Därutöver har medlemmar varit ut i föreningar på informations- föredrag och representationsbesök. Bodens kommuns CD-skiva, med utökningen döda fram t.o.m. 1946, hann ej bli klar till årsmötet, men den kommer snart.

Redaktör Eila Fredriksson har producerat Boden-ANAN som kommit Er tillhanda 4 gånger under året.

Revisor Carl-Lennart Persson visade bilder över den ekonomiska fördelningen, och föreslog att bevilja styrelsen ansvarsfrihet, vilket också blev årsmötesdeltagarnas beslut.

Valärendena vidtogs, Björn Fredriksson gavs nytt förtroende som ordförande, likaså omvaldes Eivor Lind, nyval av Anne-Britt Brunström och fyllnadsval på ett (1) år Rolf Stenlund som styrelseledamöter. Lars Berg har ett (1) år kvar av sin valperiod. Barbro Forsberg och Berthill Munkestam omvaldes på ett (1) år som suppleanter.

Efter kaffet, med Stina Elming's goda hembakta bröd, visade Göte Sundberg prover på skannat bild- och textmaterial, från Hilding Jakobssons samling, som skänkts till föreningen. Arbetet fortskrider och materialet kommer att bli tillgängligt på ett helt nytt sätt.

Berthill Munkestam aviserade att bokutgivning om Heden, börjar ta form. Innehållsregistret utgör 45 sidor, hela boken 485 sidor. Planerad utgivning oktober 2010, prel.pris 400:-

Vinnare i besökslotteriet blev Valdemar Berggren, Göte Sundberg, Staffan Hansson, Britta Granström, Eila Fredriksson och Ingrid Norberg.

Eivor Lind

Rapport från Gränsträff och Härnösands släktforskares 20-årsjubileum

Lördag/söndag 27-28 mars 2010, Härnösands Teater

Barbro Forsberg och Eivor Lind hade utsetts att övervara denna träff. Tyvärr fick Barbro avboka, p.g.a. besvär med ett knä. Fredag morgon satt jag ensam på bussen ner till Härnösand, ganska bekvämt att åka buss och inte själv behöva styra.

Lördag kl. 10.00 hälsade Härnösands ordf. Peter Sjölund välkommen till träffen, ordet lämnades sen till Kennet Tärnström, chef för Landsarkivet, som byter namn till Riksarkivet. Han berättade om arbetet med digitalisering av arkivmaterial och fastslog att detta arbete gör arkivets material mer lättåtkomligt.

Mötet förklarades öppnat.

Peter Sjölund delade ut stipendium med 500:- till två klasser 5 C och D som i samarbete med föreningen släktforskat och hade i entrén anslagit väldigt fantastiska och trevliga antavlor.

"Vägen till Frostmofjället", var rubrik för dagens första föredrag. Hervor Sjödin, författare och föredragshållare, berättade om sin släkting Laura Fitinghoffs liv, som föddes i Sollefteå, och hennes väg fram till den välkända boken om "Barnen från Frostmofjället". Den

filmatiserades senare och de flesta som läst eller sett filmen har gripits av berättelsen om de föräldralösa barnen som med geten Gullspira ger sig ut i världen för och finna nya föräldrar och boenden.

Författarinnans eget liv hade också en dramatisk historia och Hervor Sjödens framställning var mycket intressant så det fodras en särskild artikel om Laura Fitinghoff.

"Ort- och personnamn berättar Norrlands historia" var nästa programpunkt, föredragshållare Lars-Erik Edlund, fil. dr. i nordiska språk på Umeå Universitet. Han visade på hur ortnamn och personnamn kan härledas mot väst eller öst och kan på så sätt ge en fingervisning om vart ifrån invandring skett. I väst sägs Bu istället för Bod, Burträsk istället för Bodträsk. Pad från svenska östersjösidan, betyder sumpig strandterräng i namnet Medelpad. Ånger betyder efter norska kusten havsvik. Ångermanland, Lövdanger, Selånger m.fl. visar västligt inflytande. Exempelen var många och ibland svårt att hänga med, men gav en tankeställare.

Kl. 13.45 kom föredrag om **"Släktforskning – vägen till din egen historia"**, Peter Sjölund ordf. Härnösands släktforskare. Hans forskning har vandrat över 1500-tal och Gustav Vasa i Riksarkivet, 10 hyllmil i Härnösand. Häxor under 1600-tal, dömda i ting, Olof Sjulström, Erich Danilsson. Bröllop Dante Hoffman efterlämnat långa bröllopsverser. Mantals- böteslängder, omslagen på skattelängderna, handskrivna katolska dokument, sockenhantverkarnas förteckning på skatter. Förteckning på glasrutor, ledde till att husen byggdes med få och små rutor. Bomärken, sigill. Träffade på världens första diplomat Catharina Stopia 1580 - 1660, Riga och Zackarias Stopius 1530 - 94, stads- och livläkare till kungen i Polen. Mer hann jag inte anteckna.

Kl 14.10 Göran Stenmark SVAR, belyste **byaforskning och den muntliga traditionen**. Arkiv blir kvar, muntliga berättelser försvinner, men bevarade kan de fylla ut mellan raderna i arkiven och ge liv till historien. Berättelserna förändras, så om de används, ange att det gäller muntlig tradition. Berörde arkiv som ligger byarna nära, Lantmäterikartor, Länsstyrelsearkiv, Småprotokoll i domstolarna, Bouppteckningar, Byakistor, Sockenstämmoprotokoll, fram till 1862 och senare kommunernas arkiv med protokoll från beslut i kommunalnämnd, fattigvårdsnämnd, barnavård- och skolnämnder m.m.

15.35 **"Den svenske adelsmannen – aristokrat eller förädlad bonde"** med Jan Samuelsson, fil. dr. i historia, Mittuniversitetet. Frälsemän befriades redan från 1200-talet från skatt men fick göra en motprestation genom att hålla tungt beväpnade ryttare samt hästar. Adel blev allmänt först efter 1500-talet, och listor började upprättas över hur många och vilken rustning som begärdes. Adligt frälse blev ärftligt, i krigstider gjordes militära karriärer och i fredstid karriärer som ämbetsmän och tjänstemän.

Stora ekonomiska och sociala skillnader rådde, minst 5 landbohemman krävdes för att hålla en ryttare med full utrustning, många hade mer, men tidvis minst halva adelsstaben mindre tillgångar än vad som än vad som krävdes, många levde på gränsen för att behålla sin status.

Högadel, nyadel, bondeadel, lågadel/knapadel, ville alla förse sig med en adelsideologi, äran betydde mycket. (Adelsdokument kunde, mindre ärofyllt, också förfalskas). Mindre del av adeln bestod av förmögna aristokrater, men den största delen lågadel/knapadel som levde under omständigheter som vilken bonde som helst.

Lördagen avslutades med en jubileumsmiddag i teaterfoajen.

Söndagen träffades alla på Landsarkivet, och hölls då gemensamt styrelsemöte för deltagande föreningar. Tråkigt nog fanns inte föreningar från Norr- och Västerbotten representerade, så jag kände mig lite ensam. Östersund var nog den nordligaste representeranten.

Karl-Ingvar Ångström och Urban Leijon informerade om **förbundsstyrelsens arbete**. *Valberedningen* vill gärna få tips om personer som är beredda att ta styrelseuppdrag. Det finns 2 vakanta uppdrag.

Förbundets *ekonomi* håller på att stabiliseras. CD-skivor ger god inkomst, men hotas av piratkopiering. Författare till Släkthistoriskt Forum efterlyses. Några nyheter: Ny *handledning* för "Emigrantforskning" är klar, nästa handledning kommer att heta "Fader okänd", säljs genom Rötterbokhandeln. Funderingar om en "Kulturarvsportal" som samlar information inom landskapet, material från "Gravstensinventeringen" bearbetas, "Digitaliseringspolicy" utarbetas.

Släktforskardagarna 2010 är i Örebro.

På dagordningen fanns också frågan om **rekrytering av nya medlemmar**. Öppet Hus, Medlemstidning, och samarbete med skolor var några förslag. Verksamheter som vi i Boden redan bedriver.

Så var programmet slut, och jag hastade till Kustbussen för hemfärd. Sammanfattningsvis kan jag säga att samtliga föredrag kändes väldigt intressanta och givande, att träffa entusiastiska människor lika så. Kan det vara så att släkt- och byaforskare är särskilt trevliga och intressanta människor.

Eivor Lind

Bok om Alträsk by

Alträsk byaförening har gjort bokunderlag om Alträsk by, som bildades 1765. Alträsk var en nybyggarby under 1700-talet och köptes av Selets bruk och blev bruksby under 1800-talet. Efter 1900 blev Alträsk en jordbrukarby.

Vi räknar med att boken kommer att tryckas till sommaren, den blir på ca 200 sidor. Förhandsbokning kan ske hos Kåre Andersson tel 0921 - 48 11 17 eller e-post: altrask62@hotmail.com Bokning kan även göras på Råbäcksgården, så vi vet hur stor upplaga som bör tryckas.

Fotografier till salu

Officerare

Bergman, Lars Gustaf	2:e löjtnant
Eurén, Carl Theodor	1:e löjtnant
Friedlieb, Frans Adolf	1:e kapten
Hellgren, Georg	major
Hellgren, Hendrik	major
Lund, Per	kapten
Lundberg, Gustaf	fanjunkare
Lundmark, Per Johan	1:e kapten
Meyerhöffer, Carl Oskar Theodor	major
Mörner, Carl Helmer Hampus	2:e löjtnant
von Rehausen, Johan Gottlieb Wilhelm	överste
Salling, G. A.	
Sundbaum, Erik Albert Alexander	2:e kapten
Travenfeldt, Arvid Ludvig	1:e kapten
Wallmark, Zacharias Edvard	major
Westerlund, Oskar	major
Wretholm, Carl Sanfrid	1:e kapten

Soldater på Livkompaniet

Bäckman, August Valfrid Eriksson	Mjöfjärden
Dryg, August Rutström	Rutvik
Dryg, August Rutström med familjemedlemmar	
Gren, Thure Andersson	Sävast (Trångfors)
Hedin, Karl Johan Englund Högsön	
Holmgren, Erik Magnus Öhman + familjem	Sunderbyn
Klint, Erik Nilsson med hustru	Antnäs
Lind, Carl Erik Andersson	Måttsund (Börtnäsheden)
Löfholm, Johan Algot Englund m hustru & son	
Mild, Johan Erik Hansson	Svartlå
Mård, Axel Gustafsson	Ersnäs
Rehn, August Nilsson	Ersnäs
Ruth, Olof Gustaf Westman med hustru	Heden
Sidst, Johan Fredric Fredricsson m. hustru	Sundom
Sköld, Carl August Pettersson-Åberg	Sävast
Sköld, C. A. Pettersson m husmor och kokerska	
Sköld, C. A. Pettersson med sonen Edvin	
Snäll, Karl Adolf Broström	Antnäs
Storm, Ulrik Carlsson-Engström m son & dotter	
Sundén, Lars Fredrik Olofsson-Näsvall	Niemisel

Soldater på Piteå kompani

Bajonett, Karl Magnus Ström	Håkansön
Castell, Johan Petter Pettersson	Rosvik
Castell, J. P. Pettersson m hustru & 2 barn	
Falk, Jonas August Bergstedt	Lillpite
Frigiven, Otto Nilsson med familj	Porsnäs
Hurtig, Johan Löfgren	Porsnäs
Hägg, Albert Lindberg + 4 okända soldater	Sjulnäs
Karbin, ? (+ trol. hustru och son)	Rosvik
Klok, Erik Anton Dristig m hustru	Sjulnäs
Lagerspets, Oskar Pettersson	Öjebyn

Mörsare, ?	
Patron, Ernst August Viklund	Lillpite
Standar, August Bergman	Svensbyn
Svärd, Nils Ludvig Lindqvist	Svensbyn
Svärdssudd, Oscar David Lundberg	Öjebyn (grynig bild)
Tapper, Johan Adolf Jonsson	Rosvik

Soldat på Kalix kompani

Säker, Gustaf Emil	Sören, Töre (3 olika bilder)
--------------------	------------------------------

Jägmästare

Ruth, L. (Arvidsjaur)	Jägmästare
Rydstedt, G. R.	Överjägmästare
Sjöberg, Nils	Överjägmästare

Soldattorp

Eldskott	Svensbyn
Flincktorpet + 5 personer + hund	Svensbyn
Gefyr	Blåsmark
Hjelte	Kallax
Käck	Sundom
Lindgren	Sundom
Palm (ombyggt)	Vibbyn
Pamp	Bensbyn
Sidst	Sundom
Sik	Ersnäs
(Sparf) Sparveboda	Persön
Strid (litet foto på ladugården)	Unbyn
Stor	Gäddvik
Styf	Boden
Svärdssudd (2 olika)	Öjebyn
Åhl	Vittjärv
Öberg (hus + härbre + ladugård)	Persön

Övriga byggnader

Björknäs Kalix	
Hagel nr 163 Majorens kompani Nedertorneå sn	
Kaptensgården Nynäs (litet foto)	
Kopukka i Haparanda	
Kurtelins i Mattila by	
Lugnet i Mattila by	
Majorsgården Öjebyn	
Petersberg Ö. Vojakkala	
Purra (soldattorp i Haparanda)	
Trossboda i Gammelstad Nederluleå	
Wilhelmsdal Bölebyn	

Dessutom finns det 5 olika gruppffoton på soldater.
De flesta fotografierna är i storlek 28 x 20 cm.
Kvalitén varierar. Pris 30:-/st.

EYVIND JOHNSON

EYVIND JOHNSON är speciell. Inte bara för att han var en svensk Nobelpristagare i litteratur (1974) och att han var född i Björkelund strax utanför Boden. Han skrev som om jag nästan var med.

I skolan fick vi läsa antologier med korta avsnitt från kända författares verk. En del läste vi pliktskyldigt bara för att "man skulle ha läst" åtminstone något från det de skrivit. Andra läste vi med stort intresse. När jag började årskurs 7 fick vi en antologi, som jag fortfarande har kvar. Den heter *Möte med svenska författare*. I den finns ett avsnitt från Eyvind Johnsons "Nu var det 1914", som är första delen i romanserien "Romanen om Olof". De andra tre delarna är "Här har du ditt liv!", "Se dig inte om!" och "Slutspel i ungdomen". Alla fyra delarna köpte jag som ung pojke och dessutom köpte jag dem två gånger till i olika utförande. Tre uppsättningar har jag. Så mycket drog de böckerna till sig mitt intresse.

I antologin kallade man Eyvind Johnsons text för "Timmer och dynamit". Det var nog det som avgjorde redan från första början, det och att huvudpersonen *Olof Persson* var 14 år, då romanen börjar, nästan jämgammal med en själv. Dessutom var det den fantasiframkallande illustrationen som Sven Andersson gjort. När som helst kunde bröten ge sig iväg. Under somrarna såg jag dagligen flottare på väg till och från timmersorteringsverket i Ågrundet i Råneälvens mynning. Några gånger hade jag naturligtvis varit ut på de smala flytbryggorna gjorda av bastanta timmerstockar och varje gång bryskt blivit bortkörd från den farliga arbetsplatsen. Varje badvarm sommardag hade jag också badat vid Långudden i Råneälven och övat simning från "hundsim" och "grodsim" till bröstsim efter simskoletiden i Andträsket. Vi badade alltid innanför timmerbommarna som Flottningsföreningen lagt ut i älven för att styra timret rätt. I en ständig ström flöt timmer på älven allt märkt med hemliga yxhygg i ena änden av stocken.

Därför var det inte så konstigt att åtminstone jag kände mig hemma i berättelsen så fort jag började läsa. Det handlade nästan om sådant som jag nästan hade kunnat vara med om.

"Timmer och dynamit" börjar med Olofs första jobb som flottare. Han är snart fjorton år och det första han får göra är att gå ut med nattskiftet och försöka få en väldig timmerbröt att lossna, så att stockarna kunde glida iväg ner mot sorteringsverket. (Sorteringsverkets namn nämns inte, men jag tror att det var i Sunderbyn). Varje natt och varje dag hade dag- och nattskiftet försökt få loss de stockar som låste timret. För varje

dygn med bara små framgångar närmade man sig sprängning, som måste göras med försiktighet inte bara för flottarnas skull, utan också för att en sådan mängd timmer som hastigt kom med strömmen skulle kunna slå sönder sorteringsverket.

Teckning av Leif Larsson, efter Sven Anderssons illustration i *Möte med svenska författare*

Eyvind Johnson sammanfattar Olofs utveckling under veckorna vid timmerflottningen med orden "ångest och glädje, trötthet och styrka". Redan första natten får han vara med om en svår, spännande och kanske och tragisk upplevelse. Överbasen hade beslutat om sprängning av bröten och pekat ut lämpligaste platsen. Sin egen bror hade han förlorat året innan i en annan brötsprängning. Man laddade med så mycket dynamit som man trodde ska räcka för att sätta bröten i rörelse och ändå inte förstöra sorteringsverket. Den som skulle tända var den äldste, August. Han åtog sig uppgiften själv, men ganska väntat. Han hade inga barn, inga föräldrar, ingen hustru eller fästmo. August lämnade västen med klockan i till halvbasen. Han tyckte att det vore illa om klockan skulle förfaras, ifall ... Det var en bra klocka. Så gick han ut för att tända. En stöt gick genom timmermassorna. August sprang smidigt men hopkrupen på stockarna som rörde sig under hans fötter. Vid stränderna hade rörelsen blivit för stor. Stockar reste sig ensamma eller i grupper, slogs sönder och rev upp botten, slängdes upp i luften, föll och försvann. Timmermassan vaggade, bubblande vattenhål öppnades mellan stockarna och försvann. Längst ut klev August omkring och plötsligt tyckte Olof sig se Döden gå utmed August med lien i ena handen. Han blev rädd och sa för sig själv att han inte fick tala om det för de andra. Han förbjöds att komma med ut på den nu mycket oroliga bröten med de andra, men han gick i alla fall. Klockan var fyra på morgonen och det var två timmar kvar av nattskiftet.

Det var precis så nära det kunde bli, kände jag. Någon stor timmerbröt hade jag inte sett i Råneälven men lite hade det brötat ihop sig vid forsen nära Långudden. Men en äldre kamrat hade dött i flottningen

samma sommar, som jag fick läsa berättelsen. Han drogs in i sorteringsverket och omkom genast. Hans bror gick i samma klass som jag. Undrar hur han upplevde romanavsnittet.

Precis som Olof blev utfrågad av de vuxna och erfarna flottarna i baracken, blev jag utfrågad om vad jag var för en, då jag fick ett kort sommarjobb på en av Råneås skofabriker. Det var som om Eyvind Johnson visste hur jag kände det.

Senare blev jag mycket tagen av trilogin om *Krilon*. Den fick inte så stor uppskattning, som jag trott. Det var visst en del resonerande avsnitt som ansågs trötande. Dem märkte jag inte. Boken om makt och kärlek, djävulsbesvärjare och demoner i Frankrike under 1600-talet heter *"Drömmar om rosor och eld"* - en fascinerande tidsbeskrivning.

Första delen i *"Romanen om Olof"* kom ut 1934. Eyvind Johnson har sagt att boken inte är självbiografisk men med "relativt stor sanningshalt". Flera år tidigare hade han skrivit två uppmärksammade böcker: *"Stad i ljus"*, 1928, som till stor del handlar om Paris, där Eyvind Johnson bodde under många år. Året innan kom *"Stad i mörker"* (1927). Många uppfattade den då som en beskrivning av Boden. Det förekom till och med protester mot hur Eyvind Johnson beskrivit folket, bodensarna. Men ingenstans i boken står det att det är Boden som avses, och inte är det heller en beskrivning av enskilda människor varken i Boden eller i Luleå. Däremot är det en skildring av mörker och kyla och ett hårt klimat i norr och om hur detta påverkar individen. Den som upplevt en norrbottensk vinter ser inte på tillvaron på samma sätt som en som bor söderut.

Eyvind Johnsons Noveller är också mycket läsvärda. Finns det någon läsare av *Boden-ANAN*, som inte läst Eyvind Johnson, så uppmanar jag denne att sätta igång nu.

Teckning av Leif Larsson efter foto

Eyvind Johnson föddes i Björkelund, Svartbjörnsbyn utanför Boden den 29 juli 1900. Pappan, Olof Petter Jonsson, var en stenarbetare som kommit upp till Norrbotten i och med stambanans byggande. Han var född 1851 i Värmland, mamman Sevia Gustafsdotter var född 1866 i Blekinge. Hon arbetade på ett ambulandrageri, som såg till att det fanns färskt bröd för rallarna.

Eyvind döptes till Olof Edvin Werner och namnet Eyvind kom till senare. Pappan blev kroniskt sjuk i stendammslunga och möjligheterna att försörja familjen blev mycket små. Eyvinds moster Amanda och hennes man Anders Johan Rost, som också bodde i Björkelund, tog hand om pojken som fosterson. Så småningom flyttade familjen Rost upp efter järnvägen till en plats som heter Näsberg (Hedbergets by står det på ett ställe).

Det finns flera Näsberg i Norrbotten. Det här ligger mellan Lakaträsk och Murjek och då var järnvägen den enda kommunikationsmöjligheten, fränsett gångstigarna.

14 år gammal lämnade Eyvind Johnson fosterhemmet och försörjde sig sedan med olika arbeten: flottare, sågverksarbetare, telgelbruksarbetare, biografmaskinist osv. Någon yrkesutbildning hade han inte. 1919 reste han till Stockholm och ganska snart åkte han vidare ut i Europa, främst till Berlin och Paris, där han bodde många år.

I Paris gifte han sig 1927 med norskan Aase Christoffersen. Hon dog 1938. 1940 gifte Eyvind Johnson om sig med finlandssvenskan Cilla Frankenhaeuser. Hon var översättare till yrket. Ett barn från första äktenskapet (Tore), två i det andra (Maria och Carl Anders).

1924 debuterade Eyvind Johnson med novellsamlingen *"De fyra främlingarna"*. Mer än 30 romaner har han skrivit och därtill flera novellsamlingar.

Eyvind Johnson fick många utmärkelser. 1936 fick han *De nios stora pris* och slutligen *Nobelpriset i litteratur* 1974. Det senaste tillsammans med Harry Martinsson. 1957 valdes han in i Svenska Akademien på stol nummer 11. På stol nr 17 satt Erik Lindgren, som brukar kallas Luleåförfattare, 1962 till 1968.

Eyvind Johnson dog den 25 augusti 1976 i Stockholm. Han är begravd på Skogskyrkogården i Stockholm.

Leif Larsson Luleå

BÖFF säljer Eyvind Johnsons släktutredning på 4 generationer för 100:- och numrerade antavlor i fyrfärgstryck, 52 x 38 cm, för 100:-

Eyvind Johnson (Olof Edvin Werner Jonsson)

OLOF PETTER JONSSON f.1851-02-12 Ingrirud Bro (S) d.1915-11-14 Svartbjörnsbyn (Björkel Överluleå (BD) Stenhuggare	JONAS PERSSON f.1819-09-11 Djupviken Kila (S) d.1872-04-14 N. Sjöle Bro (S) Statardräng/Arrendator Bro (S)	PÄR ANDERSSON f.1778-09-10 Djupviken, Kila (S) d.1855-08-03 V:a Myren Djupviken, Kila (S) Torpare Djupviken, Kila (S) —g.1813-02-28 MAJA (Stina) JONASDOTTER f.1780-11-30 Djupviken, Kila (S) d.1860-04-07 Djupviken, Kila (S) Djupviken, Kila (S)	ANDERS HÅKANSSON f.1744 Kila (S) d.1809-09-01 Fiskartorpet, Kila (S) —g.1775-11-05 BRITTA PÄRSDOTTER f.1752-01-18 Djupviken, Kila (S) d.1822-01-03 Bunäs, Kila (S)
OLOF EDVIN WER JONSSON f.1900-07-29 Svartbjörnsbyn Överluleå (BD) d.1976-08-25	MARIA OLSDOTTER f.1821-10-16 Trädgårdstorp Bro (S) d.1899-06-25 Mässvik Bro (S)	OLLE NILSSON f.1799-04-15 Håverud, Tveta (S) d.1852-07-02 Remmene, Bro (S) Torpare Bro sn (S) —g.1821-10-14 MAIJA OLSDOTTER f.1800-11-23 Smedtorpet, Bro (S) d.1884-03-13 Sterserud, Bro (S) Torparhustru Bro sn (S)	NILS ERSSON f.1770-02-24 Östra skog, Kila (S) d.1819-05-20 Harebacka, Bro (S) —g.1797-01-01 MERTA NILSDOTTER f.1776-08-23 Fagerås, By (S) d.1845-07-15 Åsen, Bro (S)
Författare	GUSTAF LARSSON f.1827-01-22 Ledja Rödeby (K) d.1890-10-04 Kvarnagården Fridlevstad (K) Dräng (Inhyses)	LARS PUST f.1794-03-10 Lybecksholm, Torsås (H) d.1849-12-24 Ledja, Rödeby (K) Båtsman, sjökorpral Ledja, Rödeby (K) —g.1820-11-30 BENGTA SVENSDOTTER f.1802-03-26 Hoggemåla, Fridlevstad (K) d.1880-03-29 Ledja, Rödeby (K) Ledja, Rödeby (K)	PEHR HÅKANSSON f.1748-09-19 d.1816-08-08 Lybecksholm, Torsås (H) —g.1783-02-09 MALIN GUMMESDOTTER f.1759 d.1831-09-05 Lybecksholm, Torsås (H)
SEVIA GUSTAFSDOTTER f.1866-10-15 Erkelsmåla Fridlevstad (K) d.1942-11-29 Överluleå (BD) Bagerska	BOTILLA LARSDOTTER f.1835-01-11 Erkelsmåla Fridlevstad (K) d.1873-05-23 Sillemåla Sillhövda (K)	LARS CARLSSON f.1810-03-26 Erkelsmåla, Fridlevstad (K) d.1889-08-01 Erkelsmåla, Fridlevstad (K) Dräng och torpare Erkelsmåla, Fridlevstad (K) —g.1831-07-07 CHRISTINA JONASDOTTER f.1814-09-18 Ledja, Rödeby (K) d.1895-12-14 Erkelsmåla, Fridlevstad (K) Erkelsmåla, Fridlevstad (K)	SVEN MÅNSSON f.1770-06-01 Bostorp, Fridlevstad (K) d.1843-07-05 Ledja, Rödeby (K) —g.1798-01-12 ELIN JAENSDOTTER f.1768 d.1839-07-24 Ledja, Rödeby (K)
			CARL JONSSON f.1782-11-25 Erkelsmåla, Fridlevstad (K) d.1820-11-07 Erkelsmåla, Fridlevstad (K) —g.1808-12-07 ELSA THORES DOTTER f.1791-03-18 Husjöl, Fridlevstad (K) d.1870-05-07 Bostorp, Fridlevstad (K)
			JONAS OLSSON f.1761-04-30 Ledja, Rödeby (K) d.1839-10-19 Erkelsmåla, Fridlevstad (K) —g.1810-01-04 CATHARINA PETERSDOTTER f.1779 Torsås (H) d.1856-12-25 Erkelsmåla, Fridlevstad (K)

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen

medl.nr.

Nils Lahti	Bärvägen 2	961 48 Boden	0921 - 732 04	814
Lennart Limber	Kyrkgatan 11	961 33 Boden	0921 - 517 15	815
Märta Westman	Sävastnäs 27	961 93 Boden	0921 - 710 33	816
Mona Müller	Rädisvägen 5	961 47 Boden	0921 - 723 22	817
Annelie Sundström	Herkulesgatan 3 A	961 61 Boden	0921 - 21 11 49	818
Eva Rönnlund	Räfsarstigen 2	954 38 Gammelstad	0920 - 25 43 81	819
Carina Berg	Buddbyvägen 106	961 42 Boden	0921 - 600 18	820
Leif Larsson	Fredsgatan 1	972 39 Luleå	070 - 683 40 47	821
samt "nygamla" medlemmarna				
Eva Carlsson	Edeforsvägen 52	960 24 Harads	0928 - 220 22	571
Thore Öhman	Stackvägen 73	961 39 Boden	0921 - 500 26	658

Adressändringar

Rune Isaksson	Allévägen 14	186 39 Vallentuna	08 - 511 77 988	285
Eva Carlsson	Edeforsvägen 52	960 24 Harads	0928 - 220 22	571
Berith Jonsson	Gammelbyvägen 35	961 42 Boden	070 - 340 78 94	584
Kerstin Fors	Kyrkgatan 21 C	961 34 Boden	070 - 076 39 79	711

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	P	I	N	G	V	I	N		P	I	G	G		I	N
2	O	S	A		A	L		S	Å	S		Å	R	L	A
3	T	A	M		N	A	V	E	L		Ö	S	A		R
4	A		N		D		A	N	A		S	P	R	Å	K
5	T	Å		S	A	K	L	I	G	T		A			K
6	I	S	K	A	L	L		G	A	R	D		B	A	S
7	S	K	A	L		A	L	T		Ö	V	E	R		
8		A	L	T	A	R	E			S	T	A	K	A	D
9	I		K	A	N	T				A	T	L	A	S	G
10	S	K	O		S			A	S	K		A		A	V
11	T	A	N	D	P	E	T	A	R	E		M		Ä	N
12	E	N		Y	R		L		A		F	A	N	N	S
13		A	V		Ä	L	A		L	J	U	S			K
14	B	L	A	N	K		N	Å			S	T	Y	R	A
15	A		N	Y		S	T	A	L		K		T	Y	P
16	N		D	Å	N	A		R	Å	K	A		T	A	
17	D	A	R	R	I	G			G	O		Å	R		B
18	Y	X	A		T	A	N	K	E	L	Å	S	A	R	E

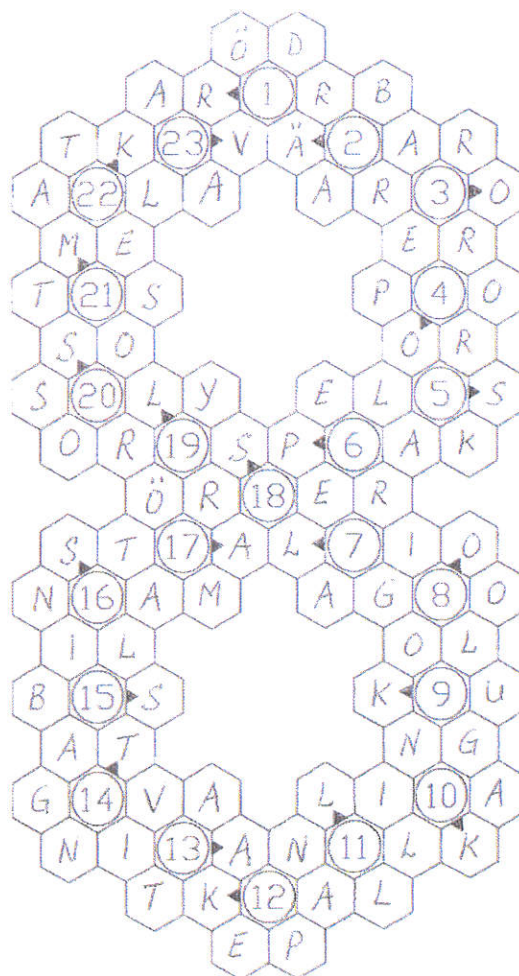
Korsordsvinnare

Stort grattis till dessa personer!

Korsordet: Penninglott till Ebbe Lundström Boden, trisslott till Vera Elming Boden och Ingrid Schödin Timrå. 16 insända och 14 rätta svar.

Vaxkakan: Penninglott till Sven Olby Västerås, trisslott till Agneta Silversparf Boden och Rune Isaksson Vallentuna. 17 insända och 13 rätta svar.

Tack till Kjell Andersson som konstruerat "Vaxkakan" och Inger Enberg som rättat alla korsord.

TACK

Ett varmt tack från BÖFF:s styrelse för alla de gåvor och bidrag vi fått:

Alice Karlsson	Boden	Marino Eriksson	Boden
Anita Johansson	Vaggeryd	Mikael Engström	Boden
Anita Johansson	Boden	Monica Nordberg	Boden
Anita Löfstedt	Boden	Ralf Näsvall	Boden
Annika Nordmark	Boden	Rune Adolfsson	Boden
Ann-Marie Bergdahl	Boden	Rune Isaksson	Vallentuna
Arne Karolin	Boden	Rune Johansson	Boden
Arne Westman	Boden	Staffan Åkre	Boden
Barbro Palmér	Boden	Stig Andersson	Boden
Bengt Rönnbäck	Boden	Stig Gustafsson	Boden
Bernt Eriksson	Haninge	Sture Nilsson	Boden
Berthill Munkestam	Boden	Sören Nilsson	Boden
Björn Byström	Stockholm	Tor Lindström	Boden
Britt Forsberg	Solna	Ulla Sundén	Boden
Carina Livbom	Boden	Valborg Eriksson	Boden
Constance Rutberg	Boden	Yrsa Eddebo	Boden
Dan Larsson	Boden	Yvonne Öhrvall	Boden
Elisabeth Sjölund	Boden	Edefors församling	
Else-Britt Sundberg	Boden	Regionarkivet	Boden
Eva Vikström	Boden		
Gerd Livbom	Boden		
Gurli Lönnebjör	Helsingborg		
Göran Ekebjär	Falun		
Göte Sundberg	Boden		
Hans Söderström	Boden		
Inga-Lill Sevä	Boden		
Inga-Maj Juhlin	Stockholm		
Ingemar Tapper	Boden		
Inger Enberg	Boden		
Ingrid Carlström	Boden		
Ingrid S. Larsson	Boden		
Ingrid Schödin	Timrå		
Ingrid Sundquist	Boden		
Jan Stenholm	Boden		
Jan-Erik Lidberg	Enköping		
Kerstin Lehto	Boden		
Kristina Hagberg	Boden		
Kristina Öhman	Boden		
Laila Lundgren	Boden		
Lars Berg	Boden		
Leif Larsson	Luleå		
Lisbeth Hed	Boden		
Lottie Rasmusson	Boden		
Margareta Ekman	Boden		
Margareta Hedman	Boden		

saat till de som gett bidrag i Internet/mikrokort-sparbössan.

BÖFF

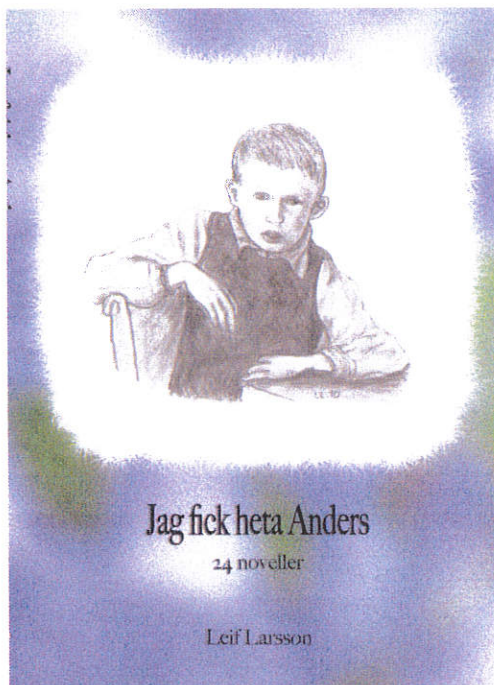
gratulerar dessa medlemmar
som fyllt jämna år under det
första kvartalet år 2010

Bengt Rönnbäck	Boden
Jan Nordberg	Boden
Nils Molin	Boden
Pia Wern	Haninge
Rut Hellström-	
Björhammar	Boden
Ulf Andersson	Boden

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning
retur med den nya adressen till:

Boden Överluleå
ForskarFörening
Boden-ANAN
Idrottsgatan 2 D
961 64 Boden

B Föreningsbrev

Två nya böcker av LEIF LARSSON Luleå

Leif Larsson, född i Täreändö, uppvuxen i Råneå, lärare i Kalix under 37 år, numera bosatt i Luleå, ger nu ut sin andra novellsamling och sin första diktbok (prel. vecka 14 - 15). Båda på Lumio förlag, Hedenäset.

Leif Larsson har medarbetat i Boden-ANAN. Han har idrottsliga meriter från basket, fotboll och orientering och från ledarskap inom idrotten.

Novellsamlingen heter *"Jag fick heta Anders"*.
Diktsamlingen heter *"Klotter är som hundskit"*.

Den första novellsamlingen *"Berättelser från ön och sedan"* (2009) fick ett mycket gott mottagande, bl.a. av Bibliotekstjänst, som skrev att boken var "fängslande och lättläst".

Liksom i förra årets bok tilldrar sig många av novellerna i Råneåtrakten.

Novellsamlingen kostar ca 200 kronor.
Information: leif.ragnvald.larso@telia.com
eller Lumio förlag: info@lumio.se

Har det hänt nå't i byn HEDEN

Det har genom åren en hel del folk frågat sig. Så nu efter många års letande i gamla urkunder finns ett svar. Det har hänt en hel del, och det är samlat i en bok som beräknas utkomma i oktober detta år.

Vad är det då för bok?

Ja enkelt kan man säga att det är en tidsresa som följer de olika århundrade som innefattar tiden från 1500-talet till 1900-talet. Med dess olika skiftningar av händelser som inträffat eller påverkat byn genom de olika århundradena.

Varje århundrade har sin speciella tyngdpunkt eller prägel som har satt sina spår i historien. Spår som avser sådant som påverkar hela byn eller den enskilde på varierande sätt.

Gårdarna följs som en av flera huvudlinjer. Andra händelser som har stort genomslag är soldaterna i krig och fred. Ytterligare finns det industriella från 1700-talets slut och framåt.

Hedens färja, båttrafiken på Luleälven, Engelska kanalen, skolan m.m. är andra delar som berörs.

Till alla dessa delar och många fler knyts personer, kända och okända, samman till en helhet.

För vilka är boken intressant?

Först för de som på något sätt har anknytning till Heden. Här finns mycket nytt. Vid tester har vi hört *"Det där hade vi ingen aning om"*.

En annan kategori är de som forskar på andra byar. Här kan boken inspirera genom sitt sätt att redovisa.

Man skall heller inte glömma bort, att boken på ett enkelt sätt, kan användas som ett uppslagsverk om byn HEDEN. Bara personregistret omfattar 40-talet sidor.

Hur stort är intresset för boken?

Det är en fråga som gruppen behöver hjälp med att få svar på. Därför ring till 0921-654 45 Berthill Munkestam och berätta om ni är intresserad. TACK på förhand. OBS! Kan även förhandsbeställas på forskarföreningen.